

NĚMECKÝ JAZYK (další cizí jazyk)

Nižší stupeň osmiletého cyklu (prima až kvarta)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP ZV a ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Je určen všem žákům sekundy až kvarty osmiletého gymnázia, realizované výstupy odpovídají úrovni A1/A2 Společného evropského referenčního rámce. Předmět pokračuje i na vyšším gymnáziu / kvinta – oktáva/, kde je cílem dosažení úrovně B1. Je volitelným maturitním předmětem.

Časové vymezení:

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu gymnázia, tj. 0 – 2 – 3 – 3. Třída se dělí na dvě skupiny jako při vyučovacím předmětu Anglický jazyk, přičemž je zachováno skupinové rozřazení na základě zjištěné vstupní úrovně AJ

Organizační vymezení:

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, výuka gramatiky je podřízena tomu, aby žáci byli schopni porozumět se v běžných situacích a hovořit o jednoduchých tématech každodenního života. Vedle produktivních řečových dovedností jsou rozvíjeny i receptivní, tedy žák musí porozumět jednoduchému čtenému textu. Při výuce se žák průběžně seznamuje s realitami zemí, jež tímto jazykem hovoří, uvědomuje si shody, rozdíly a vzájemné vazby historické i kulturní mezi mateřštinou a daným jazykem.

Realizovaná průřezová témata:

V rámci předmětu Další cizí jazyk – Německý jazyk jsou realizována všechna průřezová témata, ale vzhledem k povaze předmětu v rozdílné míře. Zejména se uplatňuje Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských souvislostech, Výchova demokratického občana, ale i Mediální a Environmentální výchova. Jejich vstupy jsou konkretizovány ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy:

Předmět vzhledem ke svému obsahu zapojuje mezipředmětové vztahy zejména z oblasti jazykových a společensky orientovaných oborů – konkrétně např. tyto

ČJ – stavba věty, rozdíly českého volného a německého pevného slovosledu, vliv NJ na vývoj ČJ atd.

AJ – podobnosti i rozdíly ve slovní zásobě a gramatice, výslovnostní odlišnosti

Z – základní realie německy mluvících zemí a jejich kultury

D – česko-německé vazby v dějinách

HV – poslech, písně

VV – vizualizace situací, mediální kultura

OV – tolerance, vzájemnost, sousedství národů, sdílená evropská identita apod.

IVT – práce s multimediálními programy, využití internetových zdrojů atd.

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro dosažení cílových kompetencí jazykové výuky jsou uplatňovány a využívány zejména tyto postupy:

- učitel ukazuje žákům důležitost všech typů dovedností v cizím jazyce a vhodně je motivuje k samostatnému projevu mluvenému i psanému
- učitel vede žáky ke komunikaci v cizím jazyce /v interakci učitel – žák i žák – žák/
- žáci se učí pracovat i s jinými zdroji informací / překladové a výkladové slovníky, internet, encyklopedie atd.
- učitel využívá znalostí žáků v angličtině, českém jazyce, zeměpisu apod. a učí žáky srovnávat, vyvozovat závěry a formulovat je

- učitel výběrem přiměřených textů z časopisů, popř. videonahrávek doplňuje a aktualizuje probírané téma, rozšiřuje znalosti reálií
- učitel vede v diskusi žáky k vyjádření vlastního názoru, učí je zobecňovat a formulovat závěry, tolerovat mínění druhých, uvědomovat si rozdíly mezi normami platnými v domácím a cizojazyčném prostředí
- učitel motivuje nadané žáky nabídkou vhodných časopisů, upravené četby z titulů školní knihovničky, popř. účasti v předmětové olympiádě

Klíčové kompetence

- **kompetence k učení** – žák si uvědomuje specifiku učení se cizímu jazyku, je veden k pravidelné a soustavné práci, k samostatnému učení se, k práci s jinými zdroji informací a k individuálnímu rozšiřování aktivní a pasivní slovní zásoby
- **kompetence k řešení problémů** – žák je veden k samostatnému řešení a hledání odpovědí, vyvozování obecných závěrů, ne jen k přejímání hotových závěrů a pouček
- **kompetence komunikativní** – jsou cílovými kompetencemi předmětu, žák se učí produktivním, receptivním i interaktivním řečovým dovednostem, učí se kultivovaně a jazykově správně vyjádřit svůj názor, zareagovat na otázku, formulovat svůj projev s ohledem na adresáta a komunikační záměr
- **kompetence sociální a personální** – v průběhu výuky se žák učí poznávat své silné i slabší stránky, pracovat ve skupině, respektovat druhé, objektivně hodnotit sebe i druhé, být odpovědný za výsledky své práce
- **kompetence občanské** – žák se učí toleranci v přijímání jiných názorů a projevů jiné kultury, respektuje je, seznamuje se s důležitými příčinami odlišného historického a kulturního vývoje v rámci Evropy
- **kompetence pracovní** – žák se učí zdravým pracovním návykům, systematičnosti, organizuje si svůj systém učení slovní zásoby a gramatiky, hodnotí svůj vlastní výkon a pokroky své jazykové úrovně, dále se učí spolupracovat s ostatními ve skupině a v ní se zhostit různých rolí, v neposlední řadě získává žák přehled o možném pracovním uplatnění v případě dobré jazykové vybavenosti

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Výuka žáků se SVP vychází z obecných zásad stanovených školním vzdělávacím programem. Ve vyučovacích hodinách klade učitel důraz na individuální přístup a dostatečnou komunikaci. Tempo výuky je v případě potřeby diferencováno tak, že žáci se SVP dostávají jednodušší otázky či úkoly. Vyučující podle tématu zvažuje zadání skupinové práce a pro podporu méně nadaných žáků volí typ heterogenních skupin (s účastí nadanějších žáků), přičemž jim pomáhá s vnitřní organizací práce. V případě homogenních skupin dostávají žáci méně náročné a zvládnutelné úkoly, což jim umožňuje zažít úspěchu. Zvládnutí látky vyučující pravidelně kontroluje a doporučuje žákovi vhodné učební metody, strategie či pomůcky (včetně např. mnemotechnických). Učitel hledá metody výuky, které jsou pro daného žáka nejefektivnější. Vyučující v případě potřeby spolupracuje na plánu pedagogické podpory (PLPP) nebo individuálním vzdělávacím plánu žáka (IVP).

Práce v hodinách je přizpůsobena rozdílným schopnostem žáků, učitel častěji opakuje a upevňuje dané učivo. Pozitivně hodnotí i malé pokroky. Dává možnosti zlepšit si známku, tím docílí toho, aby se žák dané problematice věnoval ještě jednou a důkladněji. Hodnotí jakoukoli mimoškolní aktivitu, která souvisí s daným předmětem, např. prezentaci z jazykové exkurze, z pobytu v zahraničí. Učitel žákům doporučuje zdroje na internetu, kde si žák může učivo dále opakovat, znovu procvičit a upevnit. Vyučující jasně stanoví, co patří k nezbytným základům učiva pro daný ročník.

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Výuka žáků mimořádně nadaných se řídí obecnými zásadami stanovenými v ŠVP. Ve vyučovacích hodinách klade vyučující důraz na individuální přístup a vytváření prostoru pro uplatnění jejich nadstandardních znalostí či dovedností. Obsah a tempo výuky jsou dle možností diferencovány, aby

mimořádně nadaní žáci nestagnovali a upevnili si spolu se zbytkem třídy základní znalosti a poté získali nové poznatky díky rozšiřujícímu učivu.

V běžné hodiny němčiny se snaží učitel prezentovat náročnější slovní zásobu, od nadaných žáků vyžaduje složitější větné konstrukce. Při samostatné práci mohou příležitostně nadaní žáci pracovat podle zvláštních pracovních listů. V rámci možností se využívá práce v homogenních skupinách, ve kterých tito žáci zpracovávají náročnější zadání. Výsledky samostatné práce pak prezentují ostatním. Učitel podněcuje žáky k samostatnému vyhledávání a zpracování informací. Zadává jim úkoly, při kterých musí pracovat s originálními německými texty či webovými stránkami.

Učitel ukazuje možnosti, jak si vylepšit jazykovou úroveň nad rámec požadavků pro daný ročník. Jedná se zejména o sledování filmů, videí, německých televizních kanálů. Ve školní knihovně si mohou žáci vypůjčit knihy v němčině. Žáci mohou pracovat s výukovými programy na internetu. Mohou se zapojit do konverzační soutěže.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu NĚMECKÝ JAZYK **(další cizí jazyk):**

NĚMECKÝ JAZYK			
SEKUNDA, 2 hodiny týdně			
Očekávané výstupy z RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Žák dosáhne úrovně A1.1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky</p> <p>poslech s porozuměním žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně</p> <p>čtení s porozuměním rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <p>mluvení zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>psaní vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<p>receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák čte foneticky správně text složený ze známé slovní zásoby - orientuje se v jednoduchém textu ze známé slovní zásoby, vyhledá v něm potřebnou informaci a odpověď na otázku - používá dvojjazyčný slovník v učebnici - rozumí základním výrazům a frázím, odhadne význam některých cizích slov <p>produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák sdělí v krátkém souvislém projevu základní informace o sobě a své rodině - je schopen vybrat, logicky uspořádat základní informace z krátké promluvy - vyplní správně jednoduchý dotazník či formulář - je schopen napsat formálně i gramaticky správně jednoduchý souvislý text (SMS, mail) - v běžné konverzaci odpoví na dotaz či jednoduchou otázku 	<p>základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích pozdravy, poděkování, představení sebe, přítele, prosba</p> <p>jednoduchá sdělení adresa, blahopřání, pozdrav či dopis z prázdnin, omluva, žádost</p> <p>tematické okruhy první kontakt s němčinou, koníčky, volnočasové aktivity, jazyky a země, rodina, škola, školní předměty, školní pomůcky, školní jídelna, jídlo, pití</p> <p>základní vztahy existenciální (Wer?), prostorové (Wo?, Woher?), časové (Wann?), kvalitativní (Wie?), kvantitativní (Wie viel?)</p> <p>slovní zásoba a tvoření slov antonyma, synonyma, slovo v kontextu a odhadnutí významu, internacionalismy, ca 500 lexikálních jednotek</p> <p>zákl. gramatické struktury a typy vět zejména věta jednoduchá, slovosled, otázka, základní souřadná souvětí, přivlastňovací zájmena, zápor, slovesa v oznamovacím způsobu přítomného času, předložky a 4. pád podstatných jmen</p> <p>základy pravopisu a slovtvorby</p>	<p>VEGS - odlišnosti a shodnosti v německy mluvících zemích, světově známé osobnosti</p> <p>MKV - uvědomění si důležitosti studia cizího jazyka jako zdroje poznávání pro osobní život</p> <p>OSV – člověk ve společenské situaci</p> <p>ČJ - základní srovnání některých gramatických jevů (přechylování, člen, slovosled), internacionalismy v obou jazycích</p> <p>AJ - přejatá slova, podobnost a rozdíly mezi oběma jazyky</p> <p>Z - německy mluvící země, EU, vztahy s našimi sousedy, orientace na mapě</p> <p>OV - využití volného času</p> <p>IVT - počítač a internet jako zdroj vyhledávání informací pro CJ, některé internetové adresy</p> <p>HV - hudba a hudební nástroje</p>

NĚMECKÝ JAZYK			
TERCIE, 3 hodiny týdně			
Očekávané výstupy z RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Žák dosáhne úrovně A1.2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky</p> <p>poslech s porozuměním rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>čtení s porozuměním rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>mluvení sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>psaní napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte foneticky správně text dle pravidel německé výslovnosti - orientuje se v jednoduchém textu, vyhledá v něm potřebnou informaci a odpověď na otázku - používá dvojjazyčný slovník v učebnici a umí najít neznámý výraz v základním tvaru ve dvojjazyčném slovníku - rozumí základním výrazům a frázím a adekvátně na ně reaguje - odhadne význam některých cizích slov <p>produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák sdělí samostatně a souvisle základní údaje o sobě, bydlišti, volném čase a zájmové činnosti - vyplní heslovitě dotazník, tabulku či formulář - vytvoří formálně i gramaticky správný jednoduchý text či na něj reaguje (pozvánka, blahopřání, dopis) - sdělí v běžné konverzaci požadovanou informaci, použije vhodně zdvořilostní obraty a fráze - zvládne zahájení i zakončení jednoduché konverzace, je schopen domluvit si schůzku 	<p>základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích vyjádření sympatie, antipatie, rozumět prosbám a povelům, požádat o dovození, vyjádřit nevoli, domluvit schůzku, zeptat se na cestu, domluvit se na společné aktivitě, napsat pozvánku, požádat o radu, gratulovat, poděkovat za přání, mluvit o počasí</p> <p>jednoduchá sdělení popsat rodinu, denní program, popsat bydliště, napsat pohlednici, blahopřání, pozdrav či dopis z prázdnin</p> <p>tematické okruhy rodina, povolání, bydlení, domácí práce, denní program, popis cesty, dopravní prostředky, oblečení, počasí, roční období, prázdniny</p> <p>další existenciální vztahy vyjadřované předložkovými vazbami a příslovci</p> <p>slovní zásoba a tvoření slov cca. 500 dalších nových lex. jednotek, významové nuance, antonyma, synonyma, vysvětlování jednoduchou definicí</p> <p>další zákl. gramatické struktury a typy vět osobní zájmena ve 4. pádě, přivlastňovací zájmena, tázací zájmena, řadové číslovky, nepravidelná slovesa v přítomném čase, způsobová slovesa, imperativ, slovesa s odlučitelnou předponou, préteritum sloves haben a sein, sloveso werden předložky se 3. + 4. pádem, další spojovací výrazy a souřadná souvětí</p> <p>aplikace osvojených pravidel výslovnosti a pravopisu i na neznámá slova</p>	<p>OSV - já a moje role v rodině, uvědomění si důležitosti mezilidských vztahů</p> <p>MKV - poznávání jazykových zvláštností v různých částech německy mluvících zemích</p> <p>VEGS – orientace v neznámém prostředí</p> <p>ČJ - porovnání některých jevů české a německé gramatiky, internacionalismy v obou jazycích</p> <p>AJ - anglikanismy v německé slovní zásobě</p> <p>Z – německy mluvící země, Berlín, vztahy s našimi sousedy, orientace na mapě, na plánu města, získání potřebných informací z turistického prospektu, cestovatelské cíle, počasí</p> <p>OV - organizace dne, využití volného času, rodinný život</p> <p>IVT - počítač a internet jako zdroj vyhledávání informací pro CJ, některé internetové adresy</p> <p>Bi – zvíře jako domácí mazlíček, zásady péče o ně, jednoduchý popis</p>

NĚMECKÝ JAZYK
KVARTA, 3 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Žák dosáhne úrovně A2.1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky</p> <p><i>poslech s porozuměním</i> rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p><i>čtení s porozuměním</i> rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p><i>mluvení</i> odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <p><i>psaní</i> stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák rozumí každodenním frázím a pokynům, adekvátně na ně reaguje - orientuje se v jednoduchém autentickém textu, vyhledá v něm potřebnou informaci a odpověď na otázku - používá bez problémů dvojjazyčný slovník - odhadne význam některých cizích slov - s pomocí slovníku je schopen číst jednodušší text s pointou (časopis, upravená četba) <p>produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák sdělí samostatně a souvisle základní údaje o sobě, škole, bydlišti, volném čase a zájmové činnosti - zvládne telefonní hovor - je schopen komunikovat na témata cestování, nakupování, sport, a to i vyjádřit svůj názor - zdůvodnit stav, mluvit o minulosti - vyplní heslovitě složitější dotazník, tabulku či formulář - reprodukuje vlastními slovy obsah přiměřeně obtížného textu - umí souvisle interpretovat statistiku, vyjádřit srovnání - vytvoří formálně i gramaticky správný jednoduchý text či na něj reaguje (dopis, pohlednice, příspěvek na internetové fórum, zpráva) - umí požádat o pomoc, pokud nerozumí 	<p>základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích mluvit o prázdninových zážitcích, telefonování, popsat fotografii, zavolat na tísňovou linku, informovat o nehodě, požádat o pomoc, na něčem se domluvit</p> <p>jednoduchá sdělení napsat nákupní seznam, napsat vlastní příspěvek do deníčku, vyjádřit zalíbení, nelibost, formulovat srovnání, rozumět a interpretovat statistiku</p> <p>tematické okruhy prázdninové a volnočasové aktivity, sport, města, země, cestování, město, oblečení, nakupování, lidské tělo, u lékaře</p> <p>další existenciální vztahy vyjadřované předložkovými vazbami a příslovci</p> <p>slovní zásoba cca. 450 dalších nových lexikálních jednotek, významové nuance, antonyma, synonyma, vysvětlování jednoduchou definicí</p> <p>další gramatické struktury další slovesné tvary, další nepravidelná slovesa, zvrtná slovesa, perfektum, préteritum způsobových sloves, stupňování přídavných jmen, osobní zájmena ve 3. pádě, tázací zájmena, skloňování přídavných jmen v 1. a 4. pádě, vedlejší věty se spojkami dass, weil,</p> <p>aplikace osvojených pravidel výslovnosti a pravopisu i na neznámá slova</p>	<p>OSV – vztah k vlastnímu tělu řešení krizové situace, pomoc druhým</p> <p>MKV - uvědomění si vlastní kulturní identity, odlišnosti běžného života v různých zemích</p> <p>MV – tvorba jednoduchých mediálních sdělení – sportovní reportáž</p> <p>ČJ - zvláštnosti mluveného jazyka (telefonování, veřejný projev), porovnání některých jevů české a německé gramatiky</p> <p>AJ - anglikanismy a amerikanismy v německé slovní zásobě</p> <p>Z - poznávání turistických cílů (Sylt, Výmar, Austrálie), získání informací z prospektů, EU, zeměpisné zajímavosti</p> <p>TV - sportovní disciplíny, informace o utkání</p> <p>OV - volnočasové aktivity</p> <p>IVT - internet jako nezbytná součást komunikace</p> <p>D - události – letopočty</p> <p>Bi - lidské tělo</p>